Lieta Nr.C29478019
Nr.C-1549/20
ECLI:LV:RLPT:2020:0414.C29478019.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 14.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese L.Mikulāne
rakstveida procesā izskatīja civillietu Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA" prasībā pret Sabiedrību ar ierobežotu atbildību „LABO NAMU AĢENTŪRA" par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 17.oktobrī Apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA", kuras vārdā rīkojas pilnvarotā pārstāve Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „JULIANUS INKASSO LATVIJA", cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret Sabiedrību ar ierobežotu atbildību „LABO NAMU AĢENTŪRA" par zaudējumu piedziņu (nekustamais īpašums /adrese A/, izmaksu lieta Nr.A796732), lūdzot tiesu, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.-6.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775. un 1779.pantu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 „Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" un Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.905 „Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu, piedzīt no atbildētājas zaudējumus 1885,53 EUR, likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2018.gada 5.augusta līdz 2019.gada 8.oktobrim 125,10 EUR, kā arī samaksātos tiesas izdevumus, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6% gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ ticis noslēgts apdrošināšanas līgums par dzīvokļa /adrese A/ (prasības pieteikumā pieļauta acīmredzama pārrakstīšanās kļūda, norādot /adrese B/), apdrošināšanu uz laiku no 2017.gada 31.augusta līdz 2018.gada 30.augustam, kura darbības laikā minētais dzīvoklis ticis applūdināts novadsistēmas kanalizācijas bojājuma vai stāvvada aizsērējuma dēļ.

[1.2] Prasītāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 1885,53 EUR.

[1.3] Ņemot vērā to, ka atbildētāja, zinot par dzīvojamās mājas inženierkomunikācijas nolietojumu, nebija reizi mēnesī tās apsekojusi, kā arī nebija veikusi to kārtējo remontu, lai nepieļautu avārijas situāciju, kas var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu, prasītāja uzskata, ka atbildētāja pilnībā atbild par nodarītajiem zaudējumiem.

[1.4] Ņemot vērā to, ka atbildētāja nebija labprātīgi atlīdzinājusi zaudējumus, prasītāja atbilstoši sadarbības līgumam Nr.01490-05-11 pilnvarojusi SIA „JULIANUS INKASSO LATVIJA" iekasēt no atbildētājas radītos zaudējumus tiesas ceļā, kā dēļ prasītājai radušies papildu zaudējumi 103,30 EUR par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.).

[2] 2019.gada 22.novembrī tiesā tika saņemts atbildētājas Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LABO NAMU AĢENTŪRA" rakstveida paskaidrojums par celto prasību, kurā norādīts, ka atbildētāja neatzīst prasību tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[2.1] Atbildētāja sagatavojusi aktu par vizuālajā apsekošanā konstatētajiem bojājumiem savas kompetences robežās, savukārt prasītāja ir bijusi tiesīga pieaicināt sertificētu būvspeciālistu, kas precīzi fiksētu noplūdes cēloni, taču prasītāja to nebija izdarījusi.

[2.2] Atbildētāja veic dzīvojamās mājas /adrese A/ pārvaldīšanu saskaņā ar pārvaldīšanas līgumu, nepārkāpjot dotā pilnvarojuma robežas, līdz ar to vienīgi dzīvokļu īpašumu īpašnieku kopība ir tiesīga lemt par nepieciešamajiem remonta darbiem un to finansēšanas kārtību.

[2.3] 2019.gada 30.aprīlī atbildētāja veikusi dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju apsekošanu, kuras laikā netika konstatēti bojājumi vai trūkumi, kas varētu izraisīt ūdens noplūdi.

Atbildētājai neesot pienākuma ik mēnesi pārbaudīt komunikācijas, pie kurām nav brīvas piekļuves, kā arī dzīvojamās mājas kopīpašnieki nebija devuši atbildētājai uzdevumu un nebija noteikuši kārtību, kādā būtu veicama kopīpašumā esošo, bet atsevišķos dzīvokļu īpašumos iebūvēto komunikāciju pārbaude. Turklāt bieži vien aizsērējums rodas kanalizācijas nepareizās ekspluatācijas dēļ.

[2.4] Prasītāja neesot pierādījusi faktu, ka atbildētājai bijis zināms par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju nolietojumu.

[2.5] Atbildētāja uzskata, ka prasītājas izdevumi 103,30 EUR ir ar lietas vešanu saistītie izdevumi, attiecībā uz kuriem nevar tikt piemērotas materiālās tiesību normas.

[3] Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā pusēm tika paziņots 2020.gada 3.janvārī Civilprocesa likuma 56.panta 6.[1] daļā noteiktajā kārtībā.

[4] 2020.gada 14.aprīlī civillietā tika pasludināts saīsinātais spriedums, savukārt 2020.gada 20.aprīlī tiesā tika saņemts prasītājas Apdrošināšanas

akciju sabiedrības „BALTA", kuras vārdā rīkojas pilnvarotā pārstāve Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „JULIANUS INKASSO LATVIJA", sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējusi atbildētājas rakstveida paskaidrojumu, kā arī pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[5.1] Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017, ECLI:LV:AT:2017:1128.C27147414.1.S un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017, ECLI:LV:AT:2017:1207.C32341509.1.S) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

Tāpat judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.marta sprieduma lietā Nr.SKC-106/2013 (C33301409) 7.1.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-152/2017, ECLI:LV:AT:2017:1012.C30283207.1.S, 9.punktu un 2017.gada 28.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-376/2017, ECLI:LV:AT:2017:1128.C27147414.1.S, 8.punktu) ir nostiprināta atziņa, ka , lai noskaidrotu lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā, tiesai jāņem vērā, ka prasītājam jāpierāda:

1) tiesību aizskārums, ar ko viņam nodarīti zaudējumi (sk. Civillikuma 1635.pantu);

2) ar šo tiesību aizskārumu nodarīto zaudējumu apmērs (sk. Civillikuma 1779.pantu).

Savukārt atbildētājam jāpierāda:

1) ka viņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā (sk. Civillikuma 1636. un 1638.pantu);

2) vai ka prasītājs pats vainīgs pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojis pienācīgu rūpību (sk. Civillikuma 1646. un 1776.pantu);

3) vai ka prasītājs pats rīkojies ļaunā nolūkā (sk. Civillikuma 1642.pantu).

[5.2] Izvērtējusi prasības pieteikumu un atbildētājas rakstveida paskaidrojumu, tiesa atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka dzīvojamā māja /adrese A/, atrodas atbildētājas pārvaldīšanā uz līguma pamata.

Tāpat lietā nav strīda par to, ka 2018.gada 2.maijā notikusi /pers. A/ piederošā dzīvokļa īpašuma Nr./numurs/ applūdināšana. Lietā nav arī strīda par to, ka prasītāja pati nav vainīga pie zaudējumu nodarīšanas, jo nebija ievērojusi pienācīgu rūpību, un ka prasītāja pati nebija rīkojusies ļaunā nolūkā.

Lietā faktiski pastāv strīds par to, vai prasītājai ir radušies zaudējumi atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieces prettiesiski vainojamas rīcības (konkrētajā gadījumā bezdarbības) dēļ.

[5.3] No lietas materiālos esošās ģimenes apdrošināšanas polises Nr.620593060 izdrukas (lietas 27.-28.lapa) redzams, ka /pers. A/ piederošais dzīvokļa īpašums /adrese A/ tika apdrošināts, tostarp pret šķidruma noplūdi, Apdrošināšanas akciju sabiedrībā „BALTA" uz laiku no 2017.gada 31.augusta līdz 2018.gada 30.augustam, dzīvokļa īpašniecei uzņemoties pašrisku 140 EUR.

[5.4] No lietas materiālos esošās Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „LABO NAMU AĢENTŪRA" 2018.gada 2.maija akta kopijas (lietas 29.lapa) izriet, ka iepriekš minētajā dzīvokļa īpašumā tika applūdināta virtuve, iespējams, novadsistēmas kanalizācijas bojājuma vai ūdens noplūdes korpusa stāvvada aizsērējuma dēļ.

[5.5] Judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas komunikāciju bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ir ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē ir nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu (sk. Senāta 2019.gada 16.oktobra sprieduma lietā Nr.C30490616, SKC-248/2019, ECLI:LV:AT:2019:1016.C30490616.7.S, 7.1.punktu).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā ir nepieciešams noskaidrot, vai atbildētāja ir rīkojusies ar pienācīgu rūpību savu pielīgto, kā arī likumā noteikto pienākumu izpildē.

[5.6] Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkta, kā arī Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018.gada 20.decembrim) 6.punkta, 13.punkta 13.1. un 13.2.apakšpunkta prasībām inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām bija obligāti jāveic reizi mēnesī.

Savukārt no atbildētājas iesniegtā dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas un piesaistītā zemes gabala apsaimniekošanas līguma Nr.LNA-16/64 (62.-71.lapa) izriet, ka atbildētājai tika pielīgts pienākums organizēt mājas kopīpašuma daļas kārtējos un ārkārtas remontus, kā arī nodrošināt ūdensvada nepārtrauktu darbību un tehnisko apkopi (5.1.3.punkts); organizēt ar šiem remontiem saistīto kopīpašnieku aptaujas (5.1.4.punkts), kā arī veikt īpašnieka dzīvokļa īpašuma apskati, pārbaudīt komunikāciju un ierīču funkcionēšanu (5.2.4.punkts).

Ņemot vērā to, ka ar dzīvokļu īpašniekiem individuāli noslēgtie pārvaldīšanas līgumi neparedz dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējā vai ārpuskārtas remonta kārtību, kas būtu atšķirīga no likumā noteiktās, tiesa atzīst, ka atbildētājai reizi mēnesī bija jāveic inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām.

No lietas materiālos esošās objekta ikmēneša apsaimniekošanas akta kopijas (lietas 72.lapa) izriet, ka atbildētāja, 2018.gada 30.aprīlī, cita starpā veicot dzīvojamās mājas /adrese A/ ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu vizuālo pārbaudi, neatklāja kādus defektus, kuru dēļ bija radusies vai varētu rasties avārijas situācija, kas apdraudētu personas dzīvību, veselību vai īpašumu.

Tādējādi tiesa secina, ka atbildētāja divas dienas pirms negadījuma bija veikusi dzīvojamajā mājā /adrese A/ esošo ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu inženierkomunikāciju vizuālo pārbaudi, kuras mērķis faktiski ir iegūt tādu informāciju, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu) visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļautu apdraudējuma iestāšanos (Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 2.punkts).

Turklāt no atbildētājas rakstveida paskaidrojuma un lietas materiāliem neizriet, ka konkrētajā gadījumā pastāvētu ūdens vai kanalizācijas sistēmu inženierkomunikāciju nolietojums, par kuru atbildētāja būtu zinājusi, bet kuru nebija ņēmusi vērā, veicot pārvaldīšanas darbības.

Kā izriet no sprieduma 5.3.punktā minētās apdrošināšanas polises, dzīvojamā māja /adrese A/ ir būvēta 2008.gadā, ūdens un kanalizācijas sistēmas uzstādītas – 2016.gadā, līdz ar to cauruļvadu vidējais kalpošanas ilgums atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 1.pielikumā norādītajam negadījuma dienā nebija iestājies.

No minētā savukārt izriet, ka konkrētajā gadījumā nepastāvēja tāda situācija, kurā atbildētājai būtu jāsteno no profesionāla pārvaldnieka pamatoti

sagaidāmais un pārvaldīšanas līgumā pielīgtais pienākums sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopības sapulci vai organizēt aptauju, kā arī no Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 4.punkta 4.1.apakšpunkta un 17.punkta 17.15.apakšpunkta izrietošais pienākums veikt ārpuskārtas remontu konstatēto bojājumu savlaicīgai novēršanai, lai tie neradītu būtisku apdraudējumu.

Ņemot vērā to, ka viens no iespējamajiem applūdināšanas cēloņiem ir norādīts stāvvada aizsērējums, tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka stāvvada aizsērējums apstākļos, kad tam netiek konstatēts bojājums, var rasties, tikai un vienīgi dzīvokļu īpašniekiem neievērojot Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktā noteikto pienākumu saudzīgi izturēties pret kopīpašumā esošo daļu, ievērot tās lietošanas noteikumus, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sanitārās, ugunsdrošības un citas prasības, kā arī vispārpieņemtu un vispārzināmu aizliegumu notekūdeņos novadīt dažādus priekšmetus un citas lietas, kas var veicināt tīklu aizsērēšanu, tostarp pārtikas un ražošanas atkritumus nesasmalcinātā veidā.

[5.7] Ievērojot sprieduma 5.6.punktā norādītos apsvērumus, kā arī to, ka prasītāja pamato atbildētājas prettiesiski vainojamo rīcību galvenokārt ar 2018.gada 2.maija aktu, kurā ir norādīti vairāki, turklāt iespējamie ūdens noplūdes cēloņi, tiesa atzīst, ka prasītāja konkrētajā gadījumā nav pierādījusi atbildētājas prettiesiski vainojamu rīcību, kas radījusi tai zaudējumus. Līdz ar to Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA" prasība pret Sabiedrību ar ierobežotu atbildību „LABO NAMU AĢENTŪRA" par zaudējumu 1885,53 EUR piedziņu ir noraidāma.

Un lai gan, iztrūkstot kaut vienam no trijiem obligātajiem zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumiem, nav nepieciešams izvērtēt atlikušos divus, tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka prasītāja nav arī pierādījusi radīto zaudējumu apmēru. Proti, no lietas materiālos esošās maksājuma uzdevuma Nr.8551187 izdrukas (lietas 36.lapa) redzams, ka prasītāja izmaksāja /pers. A/ apdrošināšanas atlīdzību 982,23 EUR (tāmē norādītās tiešās izmaksas 1122,23 EUR - pašrisks 140 EUR), savukārt prasība ir celta par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 1782,23 EUR piedziņu.

[5.8] Ņemot vērā to, ka prasība daļā par zaudējumu piedziņu ir noraidāma, atbilstoši Civillikuma 1754.pantam prasība daļā par likumisko procentu 125,10 EUR piedziņu arī nevar tikt apmierināta.

Turklāt saskaņā ar Augstākās tiesas judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 21.marta spriedumu lietā Nr.SKC-135/2014 (C32103508), 2016.gada 4.marta spriedumu lietā Nr.SKC-40/2016 (C27197411), 2018.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-90/2018 (C04239908), 2018.gada 29.marta spriedumu lietā Nr.SKC-110/2018 (C27162714), ECLI:LV:AT:2018:0329.C27162714.1.S un 2018.gada 30.augusta spriedumu lietā Nr.SKC112/2018 (C27190211), ECLI:LV:AT:2018:0830.C27190211.1.S) nostiprinātajām atziņām laikā, kad pušu starpā pastāv strīds par maksājamām summām, neveidojas Civillikuma 1759.panta 1.punkta tiesību normas sastāvs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193. un 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, prasību pret Sabiedrību ar ierobežotu atbildību „LABO NAMU AĢENTŪRA", reģistrācijas Nr.40003716230, par zaudējumu piedziņu.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2020.gada 13.maija, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese . L.Mikulāne